

## **Documentatierapport Energiearmoede 2019-2024**

## Bronvermelding

Publicatie van uitkomsten geschiedt door de onderzoeksinstituting of de opdrachtgever op eigen titel. Verwijzing naar het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) betreft uitsluitend het gebruik van de niet-openbare microdata. Deze microdata zijn onder [bepaalde voorwaarden](#) voor statistisch en wetenschappelijk onderzoek toegankelijk. Voor nadere informatie [microdata@cbs.nl](mailto:microdata@cbs.nl). Dat wordt als volgt geformuleerd:

“Resultaten [gedeeltelijk] gebaseerd op eigen berekeningen [*naam onderzoeksinstituting, c.q. opdrachtgever*] op basis van niet-openbare microdata van het Centraal Bureau voor de Statistiek betreffende *Energiearmoede*.”

### *Engelse versie*

“Results based on calculations by [*name of research institution or commissioning party*] using non-public microdata from Statistics Netherlands regarding Energy poverty.”

Under [certain conditions](#), these microdata are accessible for statistical and scientific research. For further information: [microdata@cbs.nl](mailto:microdata@cbs.nl).



**Beschikbare bestand(en):**

De bestanden zijn beschikbaar over de periode 2019-2024.

In de [Versiegeschiedenis](#) ziet u een overzicht van de beschikbare bestanden.

---

De gebruiker dient rekening te houden met het volgende:

- Deze microdatabestanden zijn samengesteld voor analyses op de Microdataomgeving ten behoeve van het onderzoek “Monitor Energiearmoede” uitgevoerd in opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.
- De koppelsleutel voor objecten is RINOBJECTNUMMER31Dec / SOORTOBJECTNUMMER31Dec
- De koppelsleutel voor huishoudens is HUISHOUDNR31Dec / DATUMAANVANGHH31Dec
- De publicatie en de toelichting op de methode van de Monitor Energiearmoede staan hier:
  - [Methodedocument Monitor Energiearmoede](#)
  - [Tabellenset Monitor Energiearmoede 2019-2024](#)
- Er zijn eerder Energiearmoede microdatabestanden beschikbaar gesteld voor de verslagjaren 2019 tot en met 2023. In de nieuw gepubliceerde bestanden zijn verschillende methodologische wijzigingen doorgevoerd. Deze wijzigingen betreffen onder meer de afbakening van huishoudens met een laag inkomen (LI), de afbakening van eigenaar-bewoners met weinig investeringsmogelijkheden (WI) en de berekening van het energiebedrag. Als gevolg hiervan wijken de nieuwe bestanden af van de eerder gepubliceerde versies. Daarnaast is voor verslagjaar 2024 de LEK-methodiek aangepast. Het onderliggende model is geactualiseerd door een basisjaarverlegging van 2019 naar 2024, waardoor het beter aansluit op de huidige situatie. Door deze basisjaarverlegging zijn de LEK-cijfers voor 2024 niet volledig vergelijkbaar met die van eerdere verslagjaren. Zie bovenstaand methodedocument voor meer informatie.
- Het peilmoment voor het vaststellen van de populatie is steeds 31/12 van het jaar voorafgaande van het verslagjaar. Zo is het jaarbestand 2024 gebaseerd op de populatie op peilmoment 31/12/2023, uit de bijbehorende Woonbase 2023. In Woonbase hebben de variabelen die eindigen op 31Dec betrekking op het daaropvolgende jaar. Variabelen eindigend met 31Dec in de naam in het Energiearmoedebestand hebben dus betrekking op het verslagjaar. Voor woningkenmerken is dit gelijk aan de situatie op 01/01 van het verslagjaar, en voor jaarvariabelen zoals inkomen of vermogen heeft dit betrekking op het gehele verslagjaar. Variabelen zonder de toevoeging 31Dec kunnen, afhankelijk van het type variabele, betrekking hebben op de situatie op 1 januari van het verslagjaar of op het gehele verslagjaar.



- Voor de persoonskenmerken en/of achtergronden dient u de beschikbare GBA-bestanden te raadplegen. Deze staan bij [Zelf onderzoek doen](#) in de catalogus onder het thema [Bevolking](#). Voor het aanvragen van deze bestanden geldt de gebruikelijke procedure.
  - Zie [Onderzoeksomschrijvingen](#) voor meer informatie over alle onderzoeken.
-

## Inhoudsopgave

|                                                           |           |
|-----------------------------------------------------------|-----------|
| <b>Bronvermelding.....</b>                                | <b>2</b>  |
| Beschikbare bestand(en): .....                            | 3         |
| <b>1. Inleiding.....</b>                                  | <b>7</b>  |
| <b>2. Toelichting op de inhoud van de bestanden .....</b> | <b>8</b>  |
| Onderwerp microdatabestand(en) .....                      | 8         |
| Beschrijving .....                                        | 8         |
| Beschrijving van de populatie .....                       | 9         |
| Methodologie .....                                        | 9         |
| <b>3. Bestandsopbouw en toelichting.....</b>              | <b>10</b> |
| <b>Bestandsopbouw.....</b>                                | <b>10</b> |
| HUISHOUDNR31Dec .....                                     | 12        |
| DATUMAANVANGHH31Dec.....                                  | 12        |
| SOORTOBJECTNUMMER31Dec.....                               | 12        |
| RINOBJECTNUMMER31Dec.....                                 | 13        |
| REFRINPERSOONSHH .....                                    | 13        |
| REFRINPERSOONHH.....                                      | 13        |
| RINPERSOONSHKW .....                                      | 14        |
| RINPERSOONHKW .....                                       | 14        |
| POPIIVWONING31Dec.....                                    | 14        |
| TYPHH31Dec.....                                           | 15        |
| LeeftijdRefPersoon31Dec .....                             | 15        |
| AantalPersonenPerHuishouden31Dec .....                    | 16        |
| AantalKinderenPerHuishouden31Dec .....                    | 16        |
| BBIHJ31Dec .....                                          | 16        |
| BESTINKH31Dec .....                                       | 17        |
| GESTINKH31Dec .....                                       | 17        |
| BETAALBUDGET31Dec .....                                   | 18        |
| BETAALRESERVE31Dec.....                                   | 18        |
| W1000VERH31Dec.....                                       | 18        |
| INHARMOEDE.....                                           | 18        |
| INHARMLAG .....                                           | 18        |
| INHARMSOC.....                                            | 19        |
| INHARMPINKVB.....                                         | 19        |
| VEHW1110FINH .....                                        | 19        |
| VEHW1121WONH .....                                        | 19        |
| VEHW1210SHYH.....                                         | 19        |
| TypeEigenaar31Dec.....                                    | 20        |
| VBOWoningtype31Dec .....                                  | 20        |
| VBOBouwjaar31Dec .....                                    | 20        |
| VBOOppervlakte31Dec .....                                 | 21        |
| WOZWaardeObjectBAG31Dec.....                              | 21        |



|                                 |           |
|---------------------------------|-----------|
| GAS .....                       | 22        |
| GASTCORR .....                  | 22        |
| WARMTESCHATTING .....           | 22        |
| WARMTESCHATTINGTCORR .....      | 23        |
| STADSW .....                    | 23        |
| ELEK .....                      | 23        |
| ELEKTERUG .....                 | 24        |
| ELEKNETTO .....                 | 24        |
| ZONPV .....                     | 24        |
| KBHOOFDVERWARMING .....         | 25        |
| WONINGBEWONING10PROFIELEN ..... | 25        |
| Energie label .....             | 26        |
| GWBCODEJJJ .....                | 26        |
| GWBCODE2025 .....               | 27        |
| YENTH634H .....                 | 28        |
| LI.....                         | 28        |
| LMI .....                       | 29        |
| WI .....                        | 29        |
| HE .....                        | 30        |
| Energiequote .....              | 30        |
| Hoge_energiequote .....         | 30        |
| Betaalbaarheidskloof.....       | 31        |
| LEK.....                        | 31        |
| ZLEK .....                      | 32        |
| LIHE .....                      | 32        |
| LILEK .....                     | 33        |
| LIZLEK.....                     | 33        |
| LEKWI.....                      | 33        |
| ZLEKWI .....                    | 34        |
| LIHELEK.....                    | 34        |
| LIHEZLEK .....                  | 35        |
| LMIHE.....                      | 35        |
| LMILEK .....                    | 35        |
| LMIZLEK .....                   | 36        |
| LMIHELEK .....                  | 36        |
| LMIHEZLEK.....                  | 36        |
| Energiebedrag .....             | 37        |
| Energiebedrag_temp .....        | 37        |
| Energiebedrag_schatting .....   | 37        |
| <b>Versiegeschiedenis.....</b>  | <b>38</b> |

## 1. Inleiding

Het team Microdata Services van het CBS stelt, onder [bepaalde voorwaarden](#), niet-openbare microdata (geanonimiseerde data op persoons-, bedrijfs- en adresniveau) toegankelijk voor statistisch en wetenschappelijk onderzoek. Dit rapport beschrijft de inhoud en structuur van “*Energiearmoede 2019-2024*”.

Hoofdstuk 2 beschrijft in het algemeen de microdatabestanden zoals populatieafbakening, methodologische bijzonderheden, kwaliteit en herkomst van de gegevens.

In hoofdstuk 3 wordt de bestandsindeling gegeven en worden voor de categoriale variabelen alle mogelijke scores en hun betekenis opgesomd.

## 2. Toelichting op de inhoud van de bestanden

### Onderwerp microdatabestand(en)

De microdatabestanden zijn samengesteld ten behoeve van de Monitor Energiearmoede in opdracht van het ministerie Economische Zaken en Klimaat.

### Beschrijving

De bestanden bevatten variabelen die gebruikt zijn voor de Monitor Energiearmoede 2019-2024. Dit zijn ten eerste variabelen van de verschillende indicatoren voor energiearmoede waarover in de monitor gepubliceerd wordt. Deze zijn aangevuld met onderliggende variabelen die gebruikt zijn om energiearmoede te berekenen, en de achtergrondkenmerken in de tabellen. Het gaat om informatie over kenmerken van woningen, aangevuld met enkele demografische en sociale kenmerken van de huishoudens die in de betreffende woningen wonen.

De basis van dit bestand is de Woonbase. In de Woonbase is vastgelegd wie gedurende een jaar met welke huishoudleden in welke woning woont, gespecificeerd naar tal van kenmerken van personen, huishoudens en woningen. Dit woononderzoek, op basis van integrale gegevensbronnen, is ontwikkeld door het CBS in samenwerking met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). De Woonbase bestaat per jaar uit één sleutelbestand, drie populatiebestanden (personen, huishoudens en woningen) en drie bijbehorende kenmerkenbestanden. Zie hier een beschrijving van de Woonbase: [Woonbase: Woononderzoek op basis van integrale gegevensbronnen \(cbs.nl\)](https://www.cbs.nl/nl-nl/onderzoek-en-publicaties/2021/11/woonbase).

Door gebruik te maken van de Woonbase sluit de monitor Energiearmoede aan op recente, integraal beschikbare cijfers over de woningmarkt. De populatie voor een rapportagejaar JJJJ in de Monitor Energiearmoede is gebaseerd op de populatie particuliere huishoudens in de Woonbase op 31 december JJJJ-1. Dit is in de meeste gevallen gelijk aan 1 januari JJJJ. Voor personen en huishoudens geldt dat de 1 januari stand in een Woonbase-jaar aangepast wordt aan nagekomen berichten (berichten die het CBS heeft ontvangen in het jaar na het betreffende waarnemingsjaar). Bij de woonruimten is 31 december gelijk aan de 1 januari van het opvolgende jaar. De belangrijkste reden om voor de Monitor Energiearmoede gebruik te maken van stand 31 december van het jaar voorafgaand aan het rapportagejaar, is omdat het desbetreffende woonbasejaar eerder beschikbaar is. Dit maakt het mogelijk om eerder te kunnen publiceren.

Jaarcijfers, zoals inkomen, vermogen en energieverbruik, hebben betrekking op een heel jaar. In Woonbase hebben de jaarvariabelen met peildatum 31 december betrekking op het daaropvolgende jaar.

De Woonbase variabelen zijn aangevuld met variabelen uit andere bronnen, die beschikbaar zijn op de Microdataomgeving, om zo een compleet mogelijk microdataset samen te stellen ten behoeve van de monitoring van energiearmoede. Ook bevat het bestand variabelen die voor de monitor Energiearmoede berekend zijn.

### **Beschrijving van de populatie**

De Nederlandse populatie particuliere huishoudens bij aanvang van het verslagjaar vormt de basis van de populatie. Een deel van de bevolking blijft echter in de monitor Energiearmoede buiten beeld vanwege conceptuele of praktische redenen:

- Huishoudens die een woning delen (bijvoorbeeld woongroepen of studenten).
- Huishoudens zonder (gedeeltelijk) bekend jaarinkomen.
- Huishoudens in een woning waarvan het energieverbruik onbekend is.
- Huishoudens die wonen in een verblijfsobject dat volgens de BAG geen woonfunctie heeft, zoals bedrijven of stand- en ligplaatsen.

### **Methodologie**

Het bestand is als volgt samengesteld. Uitgangspunt is het huishoudensbestand van Woonbase. Hier worden kenmerken over de woonruimte (kenmerkenbestand woonruimten van Woonbase) en welvaartskenmerken van de huishoudens (extra kenmerkenbestand welvaart huishoudens van Woonbase) gekoppeld. Daarnaast zijn op adresniveau gegevens over het gas-, elektriciteits-, en (bijgeschat) warmteverbruik en het energielabel aangekoppeld en op huishoudensniveau nog aanvullende indicatoren over inkomen en vermogen. Op dit bestand is de volgende selectie gemaakt:

- VSLSoort31Dec = '1' (=Verblijfsobject in voorraad met een woonfunctie)
- WB\_POPIIWWONING31Dec = 10 (=Woning met 1 particulier huishouden (geen studentenhuishouden); inkomen (gedeeltelijk) bekend)
- INHARMOEDE < 998
- Gasverbruik, elektriciteitsverbruik en warmte zijn niet leeg (missing).

### 3. Bestandsopbouw en toelichting

#### Bestandsopbouw

Onderstaand volgt een overzicht van alle variabelen.

| VolgNr | Naam                             | Formaat |
|--------|----------------------------------|---------|
| 1      | HUISHOUDNR31Dec                  | A12     |
| 2      | DATUMAANVANGHH31Dec              | A8      |
| 3      | SOORTOBJECTNUMMER31Dec           | A1      |
| 4      | RINOBJECTNUMMER31Dec             | A32     |
| 5      | REFRINPERSOONSHH                 | A1      |
| 6      | REFRINPERSOONHH                  | A9      |
| 7      | RINPERSOONSHKW                   | A1      |
| 8      | RINPERSOONHKW                    | A9      |
| 9      | POPIIVWONING31Dec                | F2      |
| 10     | TYPHH31Dec                       | A1      |
| 11     | LeeftijdRefPersoon31Dec          | A3      |
| 12     | AantalPersonenPerHuishouden31Dec | A4      |
| 13     | AantalKinderenPerHuishouden31Dec | A2      |
| 14     | BBIHJ31Dec                       | F2      |
| 15     | BESTINKH31Dec                    | F11     |
| 16     | GESTINKH31Dec                    | F11     |
| 17     | BETAALBUDGET31Dec                | F11     |
| 18     | BETAALRESERVE31Dec               | F11     |
| 19     | W1000VERH31Dec                   | F11     |
| 20     | INHARMOEDE                       | F3      |
| 21     | INHARMLAG                        | F3      |
| 22     | INHARMSOC                        | F3      |
| 23     | INHARMPINKVB                     | F3      |
| 24     | VEHW1110FINH                     | F11     |
| 25     | VEHW1121WONH                     | F11     |
| 26     | VEHW1210SHYH                     | F11     |
| 27     | TypeEigenaar31Dec                | A1      |
| 28     | VBOWoningType31Dec               | A2      |
| 29     | VBOBouwjaar31Dec                 | F4      |
| 30     | VBOOppervlakte31Dec              | F8      |
| 31     | WOZWaardeObjectBAG31Dec          | F11     |
| 32     | GAS                              | F8      |
| 33     | GASTCORR                         | F8      |
| 34     | WARMTESCHATTING                  | F8      |
| 35     | WARMTESCHATTINGTCORR             | F8      |
| 36     | STADSW                           | A1      |
| 37     | ELEK                             | F8      |
| 38     | ELEKTERUG                        | F8      |



| VolgNr | Naam                      | Formaat |
|--------|---------------------------|---------|
| 39     | ELEKNETTO                 | F8      |
| 40     | ZONPV                     | A1      |
| 41     | KBHOOFDVERWARMING         | A2      |
| 42     | WONINGBEWONING10PROFIELEN | A2      |
| 43     | Energie label             | A8      |
| 44     | GWBCODEJJ                 | A8      |
| 45     | GWBCODE2023               | A8      |
| 46     | YENTH634H                 | F3      |
| 47     | LI                        | F1      |
| 48     | LMI                       | F1      |
| 49     | WI                        | F1      |
| 50     | HE                        | F1      |
| 51     | Energiequote              | F8.2    |
| 52     | Hoge_energiequote         | F1      |
| 53     | Betaalbaarheidskloof      | F       |
| 54     | LEK                       | F1      |
| 55     | ZLEK                      | F1      |
| 56     | LIHE                      | F1      |
| 57     | LILEK                     | F1      |
| 58     | LIZLEK                    | F1      |
| 59     | LEKWI                     | F1      |
| 60     | ZLEKWI                    | F1      |
| 61     | LIHELEK                   | F1      |
| 62     | LIHEZLEK                  | F1      |
| 63     | LMIHE                     | F1      |
| 64     | LMILEK                    | F1      |
| 65     | LMIZLEK                   | F1      |
| 66     | LMIHELEK                  | F1      |
| 67     | LMIHEZLEK                 | F1      |
| 68     | Energiebedrag             | F8.2    |
| 69     | Energiebedrag_temp        | F8.2    |
| 70     | Energiebedrag_schatting   | F8.2    |

### **Toelichting op de variabelen**

In deze paragraaf wordt informatie over de variabelen gegeven.

#### **HUISHOUDNR31Dec**

Uniek identificatienummer van huishouden op peilmoment geldig aan het einde van het voorafgaande jaar.

##### *Definitie*

Dit nummer identificeert een huishouden. Het is een betekenis- en dimensieloos nummer.

##### *Toelichting bij definitie*

Dit nummer identificeert samen met de variabele 'Datum aanvang van het huishouden' het huishouden. Zodra er iets in het huishouden verandert, krijgt het een nieuwe combinatie van de datum van aanvang van het huishouden (DATUMAANVANGHH) en het nummer van het huishouden (HUISHOUDNR). Deze verandering kan zowel de samenstelling van het huishouden zijn als een adreswijziging van het huishouden. De variabelen DATUMAANVANGHH en HUISHOUDNR vormen de sleutel van het huishouden.

#### **DATUMAANVANGHH31Dec**

Aanvangsdatum van het huishouden geldig aan het einde van het voorafgaande jaar.

##### *Definitie*

Begindatum van een huishouden met een bepaalde samenstelling.

##### *Toelichting bij definitie*

Begindatum van een huishouden met een bepaalde samenstelling waartoe een persoon behoort of behoort heeft. Deze variabele identificeert samen met het Huishouden-id (HUISHOUDNR) een huishouden. Als een huishouden van samenstelling verandert OF in zijn geheel een ander adres krijgt, wordt bij het voorgaande huishouden een einddatum ingevuld. Gelijktijdig wordt een nieuw record aangemaakt met een nieuwe begindatum van het (nieuwe) huishouden. Eén persoon kan dus meerdere begindata hebben.

#### **SOORTOBJECTNUMMER31Dec**

##### *Definitie*

De bron waaruit een verblijfplaats identificerend nummer is afgeleid, geldig aan het einde van het voorafgaande jaar.

##### *Toelichting bij de definitie*

In combinatie met deze code vormt Verblijfplaats-id (RINOBJECTNUMMER31Dec) een uniek identificatienummer. Een geadresseerde verblijfplaats kan een gebouw zijn,

Verblijfsobject genoemd, maar ook een caravan op een Standplaats of een woonboot op een Ligplaats. Een verblijfplaats kan één of meerdere adressen bevatten.

#### *Codelijst*

| Waarde | Label               |
|--------|---------------------|
| B      | Rinobjectnummer BAG |

#### **RINOBJECTNUMMER31Dec**

##### *Definitie*

Dit nummer identificeert een geadresseerde verblijfplaats, geldig aan het einde van het voorafgaande jaar. Het is een betekenis- en dimensieloos nummer.

##### *Toelichting bij de definitie*

Het nummer vormt in combinatie met 'Indicator oorsprong verblijfplaats identificerend nummer' (SOORTOBJECTNUMMER31Dec) een uniek identificatienummer. Een geadresseerde verblijfplaats kan een gebouw zijn, Verblijfsobject genoemd, maar ook een caravan op een Standplaats of een woonboot op een Ligplaats. Een verblijfplaats kan één of meerdere adressen bevatten.

#### **REFRINPERSOONSHH**

##### *Definitie*

De bron waaruit een persoon identificerend nummer is afgeleid.

##### *Toelichting bij de definitie*

RefRinpersoonsHH identificeert samen met RefRinpersoonHH de referentiepersoon in het huishouden.

#### *Codelijst*

| Waarde | Label                 |
|--------|-----------------------|
| R      | Rinpersoon wel in GBA |

#### **REFRINPERSOONHH**

##### *Definitie*

Dit nummer identificeert een natuurlijk persoon. Het is een betekenis- en dimensieloos nummer.

##### *Toelichting bij de definitie*

Referentiepersoon in het huishouden: Lid van het huishouden ten opzichte van wie de posities van de andere leden in het particuliere huishouden worden bepaald en van wie de kenmerken eventueel ook aan het particuliere huishouden worden toegekend. Uit de leden van het

particuliere huishouden wordt de referentiepersoon als volgt gekozen: - als er een paar is binnen het huishouden: de man;- als het paar van gelijk geslacht is: de oudste van het paar;- in een eenouderhuishouden: de ouder;- in een overig huishouden: de oudste man van 15 jaar of ouder of - als deze ontbreekt - de oudste vrouw van 15 jaar of ouder. (De leeftijd is bepaald met geboortedatum van de persoon en aanvangsdatum van het huishouden);- In meergeneratiehuishoudens, bijvoorbeeld een niet-gehuwd paar met dochter en inwonende moeder, wordt de keuze van de referentiepersoon bepaald door de volgende regels: \* partner in een paar gaat vóór ouder in een eenoudergezin; \* bij twee (via ouder-kind gerelateerde) paren wordt de referentiepersoon in het jongste paar gekozen. In institutionele huishoudens worden geen referentiepersonen onderscheiden.

### **RINPERSOONSHKW**

#### *Definitie*

De bron waaruit een persoon identificerend nummer is afgeleid.

#### *Toelichting bij de definitie*

In de meeste gevallen is de bron van de persoon-id de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens (GBA).

#### *Toelichting bij het gebruik*

RINPERSOONSHKW identificeert samen met RINPERSOONHKW de hoofdkostwinner van een huishouden en vormt het huishoudensnummer van de inkomens- en vermogensstatistiek.

#### *Codelijst*

| Waarde | Label                 |
|--------|-----------------------|
| R      | Rinpersoon wel in GBA |

### **RINPERSOONHKW**

#### *Definitie*

Dit nummer identificeert een natuurlijk persoon. Het is een betekenis- en dimensieloos nummer.

#### *Toelichting bij de definitie*

RINPERSOONHKW identificeert samen met RINPERSOONSHKW de hoofdkostwinner van een huishouden en vormt het huishoudensnummer van de inkomens- en vermogensstatistiek.

### **POPIIWWONING31Dec**

Populatieafbakening huishoudens met waargenomen inkomen in de woning (Woonbase), geldig aan het einde van het voorafgaande jaar.

#### *Definitie*

Populatieafbakening huishoudens met waargenomen inkomen in de woning in het jaar volgend op het onderzoeksjaar.

*Codelijst*

| Waarde | Label                                                                                                              |
|--------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 10     | Woning met 1 particulier huishouden (geen studentenhuishouden); inkomen bekend                                     |
| 11     | Woning met meer particuliere huishoudens (geen studentenhuishouden); inkomen volledig bekend                       |
| 20     | Woning met 1 particulier studentenhuishouden; inkomen bekend                                                       |
| 21     | Woning met uitsluitend studentenhuishouden (>1); inkomen volledig bekend                                           |
| 22     | Woning met studentenhuishouden(s) en niet-studentenhuishouden(s); inkomen volledig bekend                          |
| 70     | Woning met meer particuliere huishoudens; inkomen gedeeltelijk maar niet voor alle particuliere huishoudens bekend |
| 99     | Onbekend                                                                                                           |

**TYPHH31Dec**

Type huishouden geldig aan het einde van het voorafgaande jaar.

*Definitie*

Typering van een huishouden op basis van de onderlinge relaties van de personen binnen een huishouden.

*Codelijst*

| Waarde | Label                            |
|--------|----------------------------------|
| -      | Onbekend                         |
| 1      | Eenpersoonshuishouden            |
| 2      | Niet-gehuwd paar zonder kinderen |
| 3      | Gehuwd paar zonder kinderen      |
| 4      | Niet-gehuwd paar met kinderen    |
| 5      | Gehuwd paar met kinderen         |
| 6      | Eenouderhuishouden               |
| 7      | Overig huishouden                |
| 8      | Institutioneel                   |

**LeeftijdRefPersoon31Dec**

Leeftijd van de referentiepersoon van het huishouden geldig aan het einde van het voorafgaande jaar.

*Definitie*

Leeftijd van een persoon

#### **AantalPersonenPerHuishouden31Dec**

Aantal personen in het huishouden geldig aan het einde van het voorafgaande jaar.

##### *Definitie*

Aantal personen dat deel uitmaakt van een particulier huishouden, ofwel de huishoudensgrootte.

##### *Toelichting bij de definitie*

In particuliere huishoudens is de waarde gelijk aan het aantal personen dat deel uitmaakt van één huishouden. Op één onderscheiden adres kunnen meerdere particuliere huishoudens voorkomen. Het aantal personen wordt per huishouden geteld en niet per adres. In institutionele huishoudens is de waarde gelijk aan het aantal personen dat op één onderscheiden adres woont. Als bijvoorbeeld een verzorgingshuis één onderscheiden adres heeft kan hier een hoge waarde, ook meer dan 50, staan. Als de kamers in het verzorgingshuis aparte adressen zijn met eigen huisnummer dan zal het aantal personen juist bijna altijd 1 of 2 zijn.

#### **AantalKinderenPerHuishouden31Dec**

Aantal thuiswonende kinderen in een particulier huishouden geldig aan het einde van het voorafgaande jaar.

##### *Definitie*

Aantal thuiswonende kinderen in een particulier huishouden.

##### *Toelichting bij de definitie*

Thuiswonend kind: persoon ongeacht leeftijd of burgerlijke staat die een kind-ouder relatie heeft met één of twee tot het particuliere huishouden behorende ouders. Onder thuiswonende kinderen worden ook begrepen adoptie- en stiefkinderen maar geen pleegkinderen.

#### **BBIHJ31Dec**

Belangrijkste inkomensbron van het huishouden (Woonbase) in het verslagjaar.

##### *Definitie*

De bron waaruit een huishouden het meeste inkomen ontvangt in het verslagjaar.

##### *Codelijst*

| Waarde | Label                                   |
|--------|-----------------------------------------|
| 11     | Loon                                    |
| 12     | Loon Directeur-grotoaandeelhouder (dga) |
| 13     | Winst zelfstandig ondernemer            |
| 14     | Inkomen overige zelfstandige            |
| 21     | Werkloosheidsuitkering                  |

|    |                                        |
|----|----------------------------------------|
| 22 | Bijstandsuitkering                     |
| 23 | Uitkering sociale voorziening overig   |
| 24 | Uitkering ziekte/arbeidsongeschiktheid |
| 25 | Pensioenuitkering                      |
| 26 | Studiefinanciering                     |
| 30 | Inkomen uit vermogen                   |
| 32 | Zonder inkomen                         |
| 88 | Niet van toepassing                    |

### **BESTINKH31Dec**

Besteedbaar inkomen van het huishouden (Woonbase) in het verslagjaar.

#### *Definitie*

Het besteedbaar inkomen van het huishouden in het onderzoeksjaar. Het besteedbaar inkomen van een huishouden bestaat uit het bruto-inkomen verminderd met betaalde inkomensoverdrachten zoals alimentatie van de ex-echtgeno(o)t(e), premies inkomensverzekeringen zoals premies betaald voor sociale verzekeringen, volksverzekeringen en particuliere verzekeringen in verband met werkloosheid, arbeidsongeschiktheid en ouderdom en nabestaanden, premies ziektekostenverzekeringen, en belastingen op inkomen en vermogen.

#### *Toelichting bij definitie*

Het (gestandaardiseerd) besteedbaar inkomen kan negatief zijn. In de meeste gevallen gaat het dan om zelfstandigen die verlies hebben geleden. Het inkomen uit de eigen onderneming is dan negatief, en als daar onvoldoende andere inkomens tegenover staan, dan wordt het (gestandaardiseerd) besteedbaar inkomen negatief.

### **GESTINKH31Dec**

Gestandaardiseerd besteedbaar inkomen van het huishouden (Woonbase) in het verslagjaar.

#### *Definitie*

Het besteedbaar inkomen van een huishouden gecorrigeerd voor de omvang en samenstelling van een huishouden in het verslagjaar.

#### *Toelichting bij definitie*

Het (gestandaardiseerd) besteedbaar inkomen kan negatief zijn. In de meeste gevallen gaat het dan om zelfstandigen die verlies hebben geleden. Het inkomen uit de eigen onderneming is dan negatief, en als daar onvoldoende andere inkomens tegenover staan, dan wordt het (gestandaardiseerd) besteedbaar inkomen negatief.

#### **BETAALBUDGET31Dec**

Betaalbudget (Woonbase) in het verslagjaar.

##### *Definitie*

Het besteedbaar inkomen van een huishouden, exclusief de daarin verrekenbare bestanddelen met betrekking tot uitgaven, en gecorrigeerd voor het belastingeffect van die bestanddelen in het verslagjaar. Negatieve en hele lage inkomens zijn vervangen door een ondergrens.

#### **BETAALRESERVE31Dec**

Betaalreserve (Woonbase) in het verslagjaar.

##### *Definitie*

Waarde van de totale bezittingen van een huishouden, exclusief de waarde van de eigen woning en negatief gewaardeerde bestanddelen in het verslagjaar.

#### **W1000VERH31Dec**

Vermogen huishouden (Woonbase) in het verslagjaar.

##### *Definitie*

Waarde van het totale vermogen van een huishouden in het verslagjaar.

##### *Toelichting bij de definitie*

De variabele is equivalent aan de variabele VEHW1000VERH in het bestand vermogens van huishoudens (VEHJJJTABVV). Bij verschil in huishoudenssamenstelling is echter de waarde van de hoofdkostwinner daaruit overgenomen.

#### **INHARMOEDE**

Inkomen ten opzichte van de armoedegrens in het verslagjaar.

##### *Definitie*

Inkomen van een huishouden ten opzichte van de armoedegrens in het verslagjaar.

#### **INHARMLAG**

Inkomen ten opzichte van de lage-inkomensgrens in het verslagjaar.

##### *Definitie*

Inkomen van een huishouden ten opzichte van de lage-inkomensgrens in het verslagjaar.

#### **INHARMSOC**

Inkomen ten opzichte van het beleidsmatig minimum in het verslagjaar.

##### *Definitie*

Inkomen van een huishouden ten opzichte van het beleidsmatig minimum in het verslagjaar.

#### **INHARMPINKVB**

Inkomen in procenten van de armoedegrens volgens de voorbeeldbegroting.

##### *Definitie*

Inkomen van een huishouden in procenten van de armoedegrens volgend de voorbeeldbegroting in het verslagjaar.

#### **VEHW1110FINH**

Financiële bezittingen van het huishouden in het verslagjaar.

##### *Definitie*

Totale waarde aan financiële bezittingen, bestaande uit bank- en spaartegoeden en effecten, van een huishouden.

#### **VEHW1121WONH**

Eigen woning van het huishouden in het verslagjaar.

##### *Definitie*

Waarde van een woning in eigendom van een huishouden en in gebruik als hoofdverblijf.

##### Toelichting bij definitie

De waarde van de eigen woning wordt vastgesteld op basis van de waarde van de woning opgegeven voor de berekening van het huurwaardeforfait in de inkomstenbelasting. Voor de personen die geen aangifte doen, wordt de waarde van een eigen woning afgeleid uit de WOZ-gegevens. De WOZ-waarde heeft altijd betrekking op 1 januari een jaar eerder, met behulp van de prijsontwikkeling van bestaande koopwoningen wordt deze omgerekend naar het huidige statistiekjaar.

#### **VEHW1210SHYH**

Hypotheekschuld eigen woning van het huishouden in het verslagjaar.

##### *Definitie*

Hypotheekschuld in verband met de eigen woning van een huishouden inclusief opgebouwde tegoeden voor de aflossing van de hypotheek.

### **TypeEigenaar31Dec**

Type eigenaar van woning geldig aan het einde van het voorafgaande jaar.

#### *Definitie*

Het type eigenaar van een verblijfsobject

#### *Toelichting bij de definitie*

Het team Vastgoed en Woningmarkt stelt één keer per jaar de type eigenaar van de woningen vast. Voor eigen woningen die via de BSN/BRP zijn getypeerd is de type eigenaar (E : Eigenaar=Bewoner). Voor overige eigen woningen, die niet bewoond worden is de type eigenaar Onbekend. Op basis van het BSN of het RSIN van de eigenaar kan voor huurwoningen worden bepaald of de eigenaar (verhuurder) een woningcorporatie of een andere organisatie en/of een particulier is.

#### *Codelijst*

| Waarde | Label                                  |
|--------|----------------------------------------|
| C      | Woningcorporatie                       |
| E      | Eigen woning                           |
| O      | Onbekend                               |
| V      | Verhuurder anders dan Woningcorporatie |

### **VBOWoningtype31Dec**

Typering van het verblijfsobject met gebruiksfunctie wonen, geldig aan het einde van het voorafgaande jaar.

#### *Codelijst*

| Waarde | Label                    |
|--------|--------------------------|
| 01     | Vrijstaande woning       |
| 02     | Twee-onder-een-kapwoning |
| 03     | Hoekwoning               |
| 04     | Tussenwoning             |
| 05     | Meergezinswoning         |
| 99     | Onbekend                 |

### **VBOBouwjaar31Dec**

Meest recente bouwjaar van het pand (of: de panden) waar het verblijfsobject in ligt, geldig aan het einde van het voorafgaande jaar.

#### *Definitie*

Het jaar waarin een pand, waarin een verblijfsobject zich bevindt, oorspronkelijk als bouwkundig gereed is of wordt opgeleverd.

#### *Toelichting bij de definitie*

De aanduiding van het jaar waarin een pand, waarin een verblijfsobject zich bevindt, oorspronkelijk als bouwkundig gereed is of wordt opgeleverd. Indien in latere jaren wijzigingen aan een pand worden aangebracht, leidt dit niet tot wijziging van het bouwjaar.

#### **VBOOppervlakte31Dec**

Gebruiksoppervlakte van het verblijfsobject in vierkante meters, geldig aan het einde van het voorafgaande jaar.

##### *Definitie*

Gebruiksoppervlakte van een verblijfsobject.

##### *Toelichting bij de definitie*

De gebruiksoppervlakte is vastgelegd conform de binnenruimte in NEN 2580. De gebruiksoppervlakte wordt geregistreerd in hele vierkante meters. De gemeenschappelijke en algemene ruimten (zoals entree, hal) maken geen onderdeel uit van de oppervlakte. De volgende grenzen voor woningen worden als plausibel gezien: een oppervlakte vanaf 14 tot en met 2700 m<sup>2</sup>. Woningen met een oppervlakte < 14 m<sup>2</sup> voldoen niet aan het bouwbesluit.

#### **WOZWaardeObjectBAG31Dec**

WOZ-waarde van het object in euro's geldig aan het einde van het voorafgaande jaar.

##### *Definitie*

Door een gemeente periodiek getaxeerde waarde van een onroerende zaak in het kader van de Wet waardering onroerende zaken (WOZ).

##### *Toelichting bij de definitie*

De WOZ-waarde die wordt vastgesteld dient een eenduidige waardebepaling te hebben bij het heffen van waterschapsbelasting en ozb. Deze waarde wordt ook gebruikt bij de inkomstenbelasting. De WOZ-waarde (Waarde Onroerende Zaken) wordt jaarlijks door de gemeente vastgesteld op basis van wetgeving. De waardepeildatum is 1 januari t-1, oftewel een gemeente stelt de waarde vast op basis van de objectsituatie op 1 januari van het jaar daarvoor. In enkele gevallen kan het voorkomen, dat de waarde nog niet is vastgesteld op het moment van beschikbaar stellen van de gegevens aan het CBS.

##### *Toelichting bij gebruik*

De vastgestelde waarde geeft de waarde weer van het woz-object. De waarde is dus vastgesteld op basis van de situatie op 1 januari van het jaar ervoor. Soms kan de waarde pas worden vastgesteld nadat de wettelijke termijn van beschikbaar stellen (1 maart van lopende jaar) is verlopen. De waarde die is vastgesteld, is voorlopig. Er is namelijk een mogelijkheid door de eigenaar/gebruiker bezwaar aan te tekenen tegen de hoogte van de waarde. De afhandelingstermijn is minstens een jaar na dato. Als de waarde niet is vastgesteld, wordt deze in de meeste gevallen gevuld met een 0 (nul). Het kan ook gebeuren dat de waarde laag is

bijvoorbeeld 1 euro. In de meeste gevallen is dat een gevolg van de registratie. Deze waarde is in het verleden ingevoerd door enkele gemeenten, omdat de applicatie een waarde verwachtte terwijl deze leeg mocht blijven i.v.m. vrijstelling of iets dergelijks. In andere gevallen kan het zijn, dat de waarde ook relatief laag is. Dat kan gebeuren als een WOZ-object in aanbouw is. De waarde zal dan in de loop der jaren stijgen, naargelang de realisatie van het object. Ook is het mogelijk dat het objecten zijn, waarvan de bouw is begonnen maar dat er geen belasting geheven wordt. Door deze lage waarden in te voeren heeft dit bijna geen effect op de belastingcapaciteitsbepaling. De gemeente krijgt wel vergoeding voor het object, maar ontvangt geen belastinggelden. Hoe dan ook, het CBS corrigeert de opgegeven WOZ-waarden niet. In het verleden was de eigendomscomponent gebaseerd op een koppeling van de woningen uit het Woningregister. Alle andere objecten vielen er buiten. In de BAGplus (verrijkt BAG-bestand) zijn alle objecten meegenomen. Daartoe behoren ook grote fabrieken, centrales, vliegvelden e.d.. Bij een koppeling wordt deze dus zichtbaar. Verder is de afbakening in de WOZ niet gelijk aan een verblijfsobject (vbo) in de BAG. Bijvoorbeeld een zorgcomplex wordt als 1 WOZ-object gezien, terwijl er meerdere vbo's zijn. Als er 1 vbo gekoppeld is op basis van het adres, krijgt dit VBO (Verblijfsobject) een hoge waarde.

## **GAS**

Gaslevering in m<sup>3</sup> in het verslagjaar.

### *Definitie*

Het volume van de gaslevering in het verslagjaar, niet voor het weer gecorrigeerd.

## **GASTCORR**

Weersgecorrigeerde aardgaslevering in m<sup>3</sup> in het verslagjaar.

### *Definitie*

Het volume van de weersgecorrigeerde aardgaslevering in het verslagjaar, weerscorrectie volgens de KEV-methode.

### *Toelichting bij de definitie*

Dit is de weersgecorrigeerde aardgaslevering volgens de methode die wordt gebruikt in de Klimaat- en EnergieVerkenning (KEV). De correctiefactoren worden vastgesteld op basis van gegevens van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL).

## **WARMTESCHATTING**

Inschatting warmteverbruik in het verslagjaar.

*Definitie*

Het volume van het ingeschatte warmteverbruik in het verslagjaar.

*Toelichting bij de definitie*

Het CBS beschikt niet over waarnemingen van warmteleveringen per woning. Voor sommige analyses bestaat er wel behoefte aan een inschatting daarvan. Deze modelmatige warmteschatting is gebaseerd op het aardgasverbruik van woningen met vergelijkbare kenmerken. Indien er naast de warmtelevering ook sprake is van een gaslevering wordt deze gaslevering in mindering gebracht op het geschatte gasverbruik.

**WARMTESCHATTINGTCORR**

Weersgecorrigeerde geschatte warmtelevering in het verslagjaar.

*Definitie*

Het volume van het ingeschatte warmteverbruik in verslagjaar, gecorrigeerd voor het weer volgens de KEV-methode.

*Toelichting bij de definitie*

Dit is de weersgecorrigeerde geschatte warmtelevering, gecorrigeerd voor het weer in het verslagjaar volgens de methode die wordt gebruikt in de Klimaat- en EnergieVerkenning (KEV). De correctiefactoren worden vastgesteld op basis van gegevens van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL).

**STADSW**

Aanwezigheid van stadsverwarming in het verslagjaar.

*Definitie*

Aanwezigheid van stadsverwarming in het verslagjaar.

*Toelichting bij de definitie*

Stadsverwarming aanwezig volgens methode klantenbestanden in het verslagjaar.

**ELEK**

Elektriciteitsverbruik in kWh in het verslagjaar.

*Definitie*

Het volume van het elektriciteitsverbruik in het verslagjaar.

*Toelichting bij de definitie*

Elektriciteitslevering in kWh in het verslagjaar. Het CBS ontvangt van de netbeheerders de StandaardJaarAfnames (SJA) en bewerkt deze tot elektriciteitsleveringen per woonruimte (adres). Voor bijzondere gevallen vinden er aanvullende bewerkingen plaats. Dit is met name het geval indien woningen of functies een aansluiting delen, of indien een woning meerdere aansluitingen heeft. Eventuele leveringen aan gemeenschappelijke ruimten zoals een lift of galerijverlichting worden hierbij niet meegenomen.

## **ELEKTERUG**

Teruglevering elektriciteit in kWh in het verslagjaar.

### *Definitie*

Het volume van de teruglevering van elektriciteit in verslagjaar.

### *Toelichting bij de definitie*

Het volume van de elektriciteitsteruglevering in het verslagjaar, afgeleid uit de SJI (StandaardJaarInvoeding) dat het CBS van de netbeheerders (EDSN) ontvangt. De teruglevering is voor woningen afgekapt op maximaal 2x de levering (zie ELEK) om onrealistisch hoge teruglevering uit te sluiten. Dit kan bijvoorbeeld voorkomen door (foutieve) koppeling van een groot zonnenveld op een woonadres, of door vermenging van bedrijvigheid met de woonfunctie zoals bij boerderijen. Tot 2021 zijn de terugleveringen bijgeschat op basis van informatie over aanwezige zonnestroominstallaties omdat voor deze jaren de SJI niet beschikbaar is. Vanaf 2021 is de teruglevering gebaseerd op de waargenomen SJI.

## **ELEKNETTO**

Netto elektriciteitslevering in kWh in het verslagjaar.

### *Definitie*

Het volume van de netto elektriciteitslevering in het verslagjaar.

### *Toelichting bij de definitie*

De netto-levering van elektriciteit in kWh in het verslagjaar, berekend als de levering (ELEK) minus (of gesaldeerd voor) de teruglevering (ELEKTERUG) en afgekapt op 0 kWh. De netto-levering is voor woningen afgekapt op 0 kWh, omdat terugleveringen groter dan de levering duiden op een opwek groter dan het eigen elektriciteitsverbruik. Dit betekent dat ELEKTERUG en ELEKNETTO op verschillende wijzen worden afgekapt, waardoor ELEK minus ELEKTERUG niet dezelfde waarde hoeft te hebben als ELEKNETTO.

## **ZONPV**

Aanwezigheid van zonnestroominstallaties in het verslagjaar.

### *Toelichting bij de definitie*

Inschatting van de aanwezigheid van zonnestroominstallaties in het verslagjaar op basis van de aanwezigheid van zonnestroominstallaties op 31 december JJJJ-1, 31 december JJJJ of de aanwezigheid van teruglevering in JJJJ.

*Codelijst*

| Waarde | Label                                   |
|--------|-----------------------------------------|
| 0      | Geen zonnestroominstallatie aanwezig    |
| 1      | Wel een zonnestroominstallatie aanwezig |

**KBHOOFDVERWARMING**

De hoofdverwarmingsinstallatie van een woning in het verslagjaar.

*Toelichting bij de definitie*

Het CBS bepaalt jaarlijks voor de woningvoorraad op 1-1-JJJJ het hoofdverwarmingstype op 31-12-JJJJ. Hierbij wordt gebruik gemaakt van informatie over/uit het energielabel op 31-12-JJJJ, de gaslevering gedurende JJJJ en informatie over subsidies voor warmtepompen tot en met JJJJ. Hoewel de peildatum voor deze bepaling op 31-12 is gesteld, is er eerder sprake van de situatie gedurende het jaar. Als immers een woning gedurende het jaar van het gas af is gegaan, is er op 31-12 een aardgasloze installatie aanwezig maar is er gedurende het jaar ook een gaslevering geweest. Over het jaar genomen neemt het CBS een hybride situatie waar. Pas in JJJJ+1 kan eventueel de geheel gasloze situatie vastgesteld worden.

| Waarde | Label                                                                       |
|--------|-----------------------------------------------------------------------------|
| 01     | Individuele CV                                                              |
| 02     | Blokverwarming                                                              |
| 03     | Stadsverwarming gas voor ruimteverwarming en warm water en/of koken         |
| 04     | Stadsverwarming met gas voor warm water en/of koken                         |
| 05     | Stadsverwarming zonder gas                                                  |
| 06     | Elektrisch verwarmd met gas voor ruimteverwarming en warm water en/of koken |
| 07     | Elektrisch verwarmd met gas voor warm water en/of koken                     |
| 08     | Elektrisch verwarmd zonder gas                                              |
| 09     | Onbekend                                                                    |

**WONINGBEWONING10PROFIELEN**

Het profiel, dat is samengesteld op basis van diverse woningkenmerken en het aantal inwoners, waartoe een woning (en hun bewoners) die hoofdzakelijk in hun energie voorzien met elektriciteit én aardgas behoort.

| Waarde | Label              |
|--------|--------------------|
| -1     | Geen aardgaswoning |

|    |                                                                           |
|----|---------------------------------------------------------------------------|
| 00 | Aardgaswoning, maar niet in een van de 10 profielen                       |
| 01 | Aardgaswoning 1: Een bewoner in nieuw, klein appartement                  |
| 02 | Aardgaswoning 2: Een bewoner in oud, klein appartement                    |
| 03 | Aardgaswoning 3: Twee of meer bewoners in oud, klein appartement          |
| 04 | Aardgaswoning 4: Een bewoner in oude, kleine rijwoning                    |
| 05 | Aardgaswoning 5: Een bewoner in oude, middelgrote rijwoning               |
| 06 | Aardgaswoning 6: Twee of meer bewoners in oude, kleine rijwoning          |
| 07 | Aardgaswoning 7: Twee of meer bewoners in nieuwe, middelgrote rijwoning   |
| 08 | Aardgaswoning 8: Twee of meer bewoners in oude, middelgrote rijwoning     |
| 09 | Aardgaswoning 9: Twee of meer bewoners in oude, grote rijwoning           |
| 10 | Aardgaswoning 10: Twee of meer bewoners in oude, grote vrijstaande woning |
| 19 | Aardgaswoning maar afgekeurd omdat 1 of meer van de kenmerken ongeldig is |

### Energielabel

Geregistreerd energielabel, ingedikt tot alleen de letter.

#### Codelijst

| Waarde | Label    |
|--------|----------|
| 1      | A        |
| 2      | B        |
| 3      | C        |
| 4      | D        |
| 5      | E        |
| 6      | F        |
| 7      | G        |
| 9      | Onbekend |

### GWBCODEJJJJ

GWBCODE van het verslagjaar.

#### Definitie

De buurt, wijk en gemeente van een verblijfsobject in verslagjaar.

#### Toelichting bij de definitie

Gemeenten in Nederland zijn onderverdeeld in wijken en buurten. Buurten vormen het laagste regionale niveau. De gemeente bepaalt zelf de indeling in wijken en buurten. Het CBS coördineert landelijk deze indeling.

Beschrijving van de operationalisering: De GWBCODE bestaat in totaal uit 8 posities: a. Gemeentecode, positie 1-4 De officiële viercijferige code van gemeenten in Nederland in een bepaald verslagjaar. Gemeenten vormen de kleinste lokale bestuurseenheid, vastgesteld door de Staten Generaal. De gemeentecode wordt door het CBS in overleg met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) vastgesteld. b. Wijkcode, positie 5-6 Onderdeel van een gemeente waarin een bepaalde vorm van bodemgebruik of bebouwing

overheerst. Bijvoorbeeld: industriegebied, woongebied met hoogbouw of laagbouw. Een wijk bestaat uit één of meerdere buurten. c. Buurtcode, positie 7-8 Onderdeel van een gemeente dat vanuit bebouwingsoogpunt of sociaal-economische structuur homogeen is afgebakend. Homogeen wil zeggen dat één functie dominant is, bijvoorbeeld woonfunctie (woongebied), werkfunctie (industriegebied) of recreatieve functie (natuurgebied). Een gemengdheid van functies kan echter ook voorkomen.

De GWBCODE is jaarafhankelijk. Ieder jaar kan als gevolg van gemeentelijke herindelingen (opheffing en nieuwvorming van gemeenten) of naamswijzigingen de gemeentecode, die onderdeel is van de GWBCODE, wijzigen. Verder zijn er jaarlijks enige gemeenten die wijzigingen in hun wijk- en buurtindeling doorvoeren, soms zonder dat er op gemeenteniveau iets verandert. Daarbij komt het voor dat de GWBCODE gelijk blijft, maar het grondgebied waarop de code betrekking heeft wijzigt.

#### *Toelichting bij gebruik*

De eerste vier posities van de GWBCODEJJJJ vormen de gemeentecode, oftewel de variabele GEMJJJJ. Met behulp van de procedure 'DEELTEKST4' kan uit de GWBCODEJJJJ de variabele GEMJJJJ afgeleid worden.

### **GWBCODE2025**

#### **GWBCODE 2025**

##### *Definitie*

De buurt, wijk en gemeente van een verblijfsobject in verslagjaar 2025.

##### *Toelichting bij de definitie*

Gemeenten in Nederland zijn onderverdeeld in wijken en buurten. Buurten vormen het laagste regionale niveau. De gemeente bepaalt zelf de indeling in wijken en buurten. Het CBS coördineert landelijk deze indeling.

Beschrijving van de operationalisering: De GWBCODE bestaat in totaal uit 8 posities: a. Gemeentecode, positie 1-4 De officiële viercijferige code van gemeenten in Nederland in een bepaald verslagjaar. Gemeenten vormen de kleinste lokale bestuurseenheid, vastgesteld door de Staten Generaal. De gemeentecode wordt door het CBS in overleg met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) vastgesteld. b. Wijkcode, positie 5-6 Onderdeel van een gemeente waarin een bepaalde vorm van bodemgebruik of bebouwing overheerst. Bijvoorbeeld: industriegebied, woongebied met hoogbouw of laagbouw. Een wijk bestaat uit één of meerdere buurten. c. Buurtcode, positie 7-8 Onderdeel van een gemeente dat vanuit bebouwingsoogpunt of sociaal-economische structuur homogeen is afgebakend. Homogeen wil zeggen dat één functie dominant is, bijvoorbeeld woonfunctie (woongebied), werkfunctie (industriegebied) of recreatieve functie (natuurgebied). Een gemengdheid van functies kan echter ook voorkomen.

De GWBCODE is jaarafhankelijk. Ieder jaar kan als gevolg van gemeentelijke herindelingen (opheffing en nieuwvorming van gemeenten) of naamswijzigingen de gemeentecode, die onderdeel is van de GWBCODE, wijzigen. Verder zijn er jaarlijks enige gemeenten die wijzigingen in hun wijk- en buurtindeling doorvoeren, soms zonder dat er op gemeenteniveau iets verandert. Daarbij komt het voor dat de GWBCODE gelijk blijft, maar het grondgebied waarop de code betrekking heeft wijzigt.

#### *Toelichting bij gebruik*

De eerste vier posities van de GWBCODEJJJJ vormen de gemeentecode, oftewel de variabele GEMJJJJ. Met behulp van de procedure 'DEELTEKST4' kan uit de GWBCODEJJJJ de variabele GEMJJJJ afgeleid worden.

### **YENTH634H**

Energietoeslag per huishouden in 2022 of 2023.

#### *Definitie*

Tegemoetkoming op de energierekening voor huishoudens met een laag inkomen (in euro).

#### *Toelichting bij de definitie*

Het gaat om de energietoeslag in 2022 of 2023. De bedragen van de energietoeslag zijn geschat. De energietoeslag is toegerekend aan alle huishoudens die daar op papier recht op hadden op basis van hun (relevante) jaarinkomen. Omdat niet alle rechthebbenden de toeslag hebben aangevraagd, kan dit een overschatting betekenen. Per gemeente is rekening gehouden met de per gemeente toegepaste inkomensgrens, eventuele toepassing van een vermogensgrens, afwijkende toeslagbedragen en eventueel een afwijkende leeftijdsgrens.

### **LI**

Huishouden met een laag inkomen en geen hoog vermogen.

#### *Definitie*

Huishoudens met een laag inkomen en geen hoog vermogen. Het inkomensbegrip voor deze indicator is het besteedbaar huishoudinkomen ten opzichte van de armoedegrens volgens de voorbeeldbegroting (INHARMPINKVB). Op basis van de armoedegrenzen voor de verschillende typen huishoudens met daarin normbedragen voor energie- en woonuitgaven wordt het percentage als volgt berekend:  $\text{besteedbaar inkomen} / \text{armoedegrens voorbeeldbegroting} \times 100$ . Het percentage is afgekapt. De waarden 1 t/m 500 worden voor deze percentages gebruikt. Particuliere huishoudens met een score van 1 t/m 99 hebben een besteedbaar inkomen onder de armoedegrens volgens de voorbeeldbegroting. Voor studentenhuishoudens kunnen geen armoedecijfers worden samengesteld. Er is namelijk geen goed beeld van hun inkomenssituatie, omdat ouderbijdragen onbekend zijn. Zij worden dan ook in een aparte categorie ondergebracht (code 998).

Als grenswaarde hanteren we een inkomen tot 120 procent van de armoedegrens volgens de voorbeeldbegroting. De vermogensgrens is het 90ste percentiel van het bedrag aan bezittingen exclusief de woning (ofwel de betaalreserve) van alle huishoudens binnen de populatie van de Monitor Energiearmoede over verslagjaar 2019. Voor de overige jaren is de grenswaarde gecorrigeerd voor inflatie.

#### *Codelijst*

| Waarde | Label |
|--------|-------|
| 0      | Nee   |
| 1      | Ja    |

### **LMI**

Huishouden met een laag middeninkomen en geen hoog vermogen.

#### *Definitie*

Huishoudens met een laag middeninkomen en geen hoog vermogen. Het inkomensbegrip voor deze indicator is het besteedbaar huishoudinkomen ten opzichte van de armoedegrens volgens de voorbeeldbegroting (INHARMPINKVB), zie toelichting bij LI. Als grenswaarde hanteren we een inkomen van 120 tot 170 procent van de armoedegrens volgens de voorbeeldbegroting. De vermogensgrens is het 90ste percentiel van het bedrag aan bezittingen exclusief de woning (ofwel de betaalreserve) van alle huishoudens binnen de populatie van de Monitor Energiearmoede over verslagjaar 2019. Voor de overige jaren is de grenswaarde gecorrigeerd voor inflatie.

#### *Codelijst*

| Waarde | Label |
|--------|-------|
| 0      | Nee   |
| 1      | Ja    |

### **WI**

Huishouden met weinig investeringsmogelijkheden.

#### *Definitie*

Huishouden met weinig investeringsmogelijkheden. Het gaat hier om woningeigenaren met onvoldoende financiële middelen om een verduurzaming van de woning te betalen, en alle huurders met een woningen die van lage energetische kwaliteit is. Dit geeft een indicatie van de mate waarin mensen mee kunnen met de energietransitie. Voor woningeigenaren is de grenswaarde voor de financiële capaciteit (die bestaat uit financieel vermogen plus overwaarde eigen woning) vastgesteld aan de hand van het benodigde investeringsbedrag zoals voortkomt uit het HESTIA-model van TNO en PBL. Het HESTIA model schat welk bedrag nodig is om een woning te verduurzamen naar een schillabel B. Bij het benodigde investeringsbedrag is

een financiële buffer opgeteld. De financiële buffer is bepaald in 2019 en bedraagt 10.000 euro. Voor de opeenvolgende jaren is de buffer gecorrigeerd voor inflatie.

#### *Codelijst*

| Waarde | Label |
|--------|-------|
| 0      | Nee   |
| 1      | Ja    |

### **HE**

Huishouden met hoge energiekosten (inclusief eventuele compensatie).

#### *Definitie*

Huishouden met hoge energiekosten (inclusief eventuele compensatie). De energiekosten zijn genormaliseerd naar een eenpersoonshuishouden. Dat betekent dat de energiekosten zijn gedeeld door een equivalentiefactor, die aangeeft hoeveel een huishouden van een bepaalde omvang gemiddeld nodig heeft ten opzichte van een eenpersoonshuishouden. Er is gebruik gemaakt van dezelfde equivalentiefactoren die ook gebruikt worden voor de berekening van het gestandaardiseerd huishoudinkomen. Als grenswaarde voor de energiekosten hanteren we de mediane energierekening van een eenpersoonshuishouden woonachtig in een woning met energielabel C in 2019. Voor de opvolgende jaren wordt deze gecorrigeerd voor inflatie. Voor woningen op gas en/of warmte gaan we daarbij uit van een weersgecorrigeerd gasverbruik en/of warmteverbruik, zodat de temperatuur in het referentiejaar geen invloed heeft op het referentieverbruik. In jaren waarbij er aanvullende compensatiemaatregelen gelden, zijn deze verwerkt in de energiekosten en als basis gebruikt voor deze indicator.

#### *Codelijst*

| Waarde | Label |
|--------|-------|
| 0      | Nee   |
| 1      | Ja    |

### **Energiequote**

Energiequote (Eq)

#### *Definitie*

De energiekosten (inclusief eventuele compensatie) gedeeld door het betaalbudget.

### **Hoge\_energiequote**

Hoge energiequote (HEq)

#### *Definitie*

Huishoudens waarbij de energiekosten (inclusief eventuele compensatie) als aandeel van het inkomen (te) hoog is. De energiequote is opgebouwd uit het betaalbudget en de berekende energiekosten. De quote is de energiekosten gedeeld door het betaalbudget. De grenswaarde voor een hoge energiequote is vastgesteld op 10%. De energiequote is aan de onderkant begrensd op 0 en aan de bovenkant op 1. Vanwege de heffingskorting en eventuele compensatiemaatregelen kan de energierekening in sommige gevallen negatief zijn; door de begrenzing aan de onderkant krijgt een dergelijk huishouden een quote van 0. Daarnaast kunnen energiekosten hoger zijn dan het betaalbudget; door de begrenzing van boven krijgt een dergelijk huishouden een quote van 1.

#### *Codelijst*

| Waarde | Label |
|--------|-------|
| 0      | Nee   |
| 1      | Ja    |

### **Betaalbaarheidskloof**

De betaalbaarheidskloof voor huishoudens met een laag inkomen en hoge energiekosten.

#### *Definitie*

Voor huishoudens met een laag inkomen en hoge energiekosten (zie LIHE) is het verschil berekent tussen de energiekosten en de drempel voor hoge energiekosten. Zie HE voor de berekening van hoge energiekosten.

#### *Codelijst*

| Waarde | Label |
|--------|-------|
| 0      | Nee   |
| 1      | Ja    |

### **LEK**

Huishouden met een lage energetische (kosten)kwaliteit woning.

#### *Definitie*

Een woning heeft een lage energetische (kosten)kwaliteit (LEK) als de geschatte energiekosten, gecorrigeerd voor bewoners en oppervlakte, hoger zijn dan een bepaalde drempelwaarde. Deze drempelwaarde komt overeen met het mediane gecorrigeerde verwachte energiebedrag van 2019, wat betekent dat precies de helft van de woningen in 2019 LEK was. Voor de jaren 2019-2023 zijn steeds op dezelfde manier de energielasten geschat, met behulp van een regressiemodel op basis van kenmerken uit 2019. Vanaf 2024 wordt een nieuw model gebruikt dat geschat is op basis van kenmerken uit 2024. De drempelwaarden voor de LEK en

ZLEK zijn aangepast aan de nieuwe schattingen, zodanig dat het aantal woningen dat (Z)LEK is in 2023 voor beide methodes hetzelfde is. Omdat het model is vernieuwd en verbeterd, leidt de basisjaarverlegging tot een trendbreuk in de tijdreeks. De cijfers vanaf 2024 zijn hierdoor niet volledig vergelijkbaar met de eerder gepubliceerde cijfers op basis van het oude model. Door nieuwe inzichten en verbeterde databronnen kunnen bepaalde aspecten van de energiekosten in eerdere jaren anders zijn ingeschat, bijvoorbeeld doordat sommige kostencomponenten eerder mogelijk werden onderschat. De nieuwe methode geeft daarmee een betere weergave van de huidige situatie.

Zie het [methodedocument](#) voor een uitgebreide toelichting over het LEK-model, zoals verdere specificaties van variabelen en interacties die in het model zijn opgenomen.

#### *Codelijst*

| Waarde | Label |
|--------|-------|
| 0      | Nee   |
| 1      | Ja    |

### **ZLEK**

Huishouden met een zeer lage energetische (kosten)kwaliteit woning.

#### *Definitie*

Huishoudens met een zeer lage energetische (kosten)kwaliteit woning. De grenswaarde voor zeer lage energetische (kosten)kwaliteit ligt bij de 15% woningen met hoogst geschatte energiebedragen in 2019. Deze noemen we ZLEK. Zie beschrijving LEK en het [methodedocument](#) voor meer informatie.

#### *Codelijst*

| Waarde | Label |
|--------|-------|
| 0      | Nee   |
| 1      | Ja    |

### **LIHE**

Huishouden met een laag inkomen en hoge energiekosten.

#### *Definitie*

Huishoudens met een laag inkomen en hoge energiekosten. Het inkomensbegrip voor deze indicator is het gestandaardiseerd besteedbaar huishoudinkomen ten opzichte van de lage-inkomensgrens. Zie beschrijving onder LI, voor wat onder een laag inkomen wordt verstaan. De energiekosten zijn genormaliseerd naar een eenpersoonshuishouden. Zie beschrijving onder HE, voor de bepaling van hoge energiekosten.

*Codelijst*

| Waarde | Label |
|--------|-------|
| 0      | Nee   |
| 1      | Ja    |

**LILEK**

Huishouden met een laag inkomen en een lage energetische (kosten)kwaliteit woning.

*Definitie*

Huishoudens met een laag inkomen en een lage energetische (kosten)kwaliteit van de woning. Het afleiden van de huishoudens met een laag inkomen is conform dezelfde methode als die voor de LIHE. Zie beschrijving onder LI. Zie de beschrijving onder LEK voor het afleiden van de huishoudens met een lage energetische kwaliteit van de woning.

*Codelijst*

| Waarde | Label |
|--------|-------|
| 0      | Nee   |
| 1      | Ja    |

**LIZLEK**

Huishouden met een laag inkomen en een zeer lage energetische (kosten)kwaliteit woning

*Definitie*

Huishoudens met een laag inkomen en een zeer lage energetische (kosten)kwaliteit van de woning.

Het afleiden van de huishoudens met een laag inkomen is conform dezelfde methode als die voor de LILEK. Zie beschrijving onder LI. Zie de beschrijving onder ZLEK voor het afleiden van de huishoudens met een lage energetische kwaliteit van de woning.

*Codelijst*

| Waarde | Label |
|--------|-------|
| 0      | Nee   |
| 1      | Ja    |

**LEKWI**

Huishouden met een lage energetische (kosten)kwaliteit woning en weinig investeringsmogelijkheden.

*Definitie*

Huishoudens met een lage energetische (kosten)kwaliteit van de woning en weinig mogelijkheden om deze woning zelf te verduurzamen (financiële capaciteit). Zie de beschrijving onder LEK voor het afleiden van de huishoudens met een lage energetische (kosten)kwaliteit van de woning. Het afleiden van de huishoudens weinig mogelijkheden om de woning te verduurzamen is hetzelfde als bij de WI.

*Codelijst*

| Waarde | Label |
|--------|-------|
| 0      | Nee   |
| 1      | Ja    |

**ZLEKWI**

Huishouden met een zeer lage energetische (kosten)kwaliteit woning en weinig investeringsmogelijkheden.

*Definitie*

Huishoudens met een zeer lage energetische (kosten)kwaliteit van de woning en weinig mogelijkheden om deze woning zelf te verduurzamen (financiële capaciteit). Zie de beschrijving onder LEK voor het afleiden van de huishoudens met een lage energetische (kosten)kwaliteit van de woning. Het afleiden van de huishoudens weinig mogelijkheden om de woning te verduurzamen is hetzelfde als bij de WI.

*Codelijst*

| Waarde | Label |
|--------|-------|
| 0      | Nee   |
| 1      | Ja    |

**LIHELEK**

Huishouden met een laag inkomen en hoge energiekosten en/of lage energetische (kosten)kwaliteit woning.

*Definitie*

Huishoudens met een laag inkomen en hoge energiekosten en/of een lage energetische (kosten)kwaliteit van de woning. Een combinatie van LIHE en LILEK.

*Codelijst*

| Waarde | Label |
|--------|-------|
| 0      | Nee   |
| 1      | Ja    |

### **LIHEZLEK**

Huishouden met een laag inkomen en hoge energiekosten en/of zeer lage energetische (kosten)kwaliteit woning.

#### *Definitie*

Huishoudens met een laag inkomen en hoge energiekosten en/of een zeer lage energetische (kosten)kwaliteit van de woning. Een combinatie van LIHE en LIZLEK.

#### *Codelijst*

| Waarde | Label |
|--------|-------|
| 0      | Nee   |
| 1      | Ja    |

### **LMIHE**

Huishouden met een laag middeninkomen en hoge energiekosten.

#### *Definitie*

Huishoudens met een laag middeninkomen en hoge energiekosten. Zie beschrijving onder LMI, voor wat onder een laag middeninkomen wordt verstaan. De energiekosten zijn genormaliseerd naar een eenpersoonshuishouden. Zie beschrijving onder HE, voor de bepaling van hoge energiekosten.

#### *Codelijst*

| Waarde | Label |
|--------|-------|
| 0      | Nee   |
| 1      | Ja    |

### **LMILEK**

Huishouden met een laag middeninkomen en lage energetische (kosten)kwaliteit woning.

#### *Definitie*

Huishoudens met een laag middeninkomen en lage energetische (kosten)kwaliteit van de woning. Het afleiden van de huishoudens met een laag middeninkomen is conform dezelfde methode als die voor de LMIHE. Zie beschrijving onder LMI. Zie de beschrijving onder LEK voor het afleiden van de huishoudens met een lage energetische (kosten)kwaliteit van de woning.

#### *Codelijst*

| Waarde | Label |
|--------|-------|
| 0      | Nee   |

1 Ja

#### **LMIZLEK**

Huishoudens met een laag middeninkomen en zeer lage energetische (kosten)kwaliteit van de woning.

##### *Definitie*

Huishoudens met een laag middeninkomen en zeer lage energetische (kosten)kwaliteit van de woning. Het afleiden van de huishoudens met een laag middeninkomen is conform dezelfde methode als die voor de LMILEK. Zie beschrijving onder LMI. Zie de beschrijving onder ZLEK voor het afleiden van de huishoudens met een zeer lage energetische (kosten)kwaliteit van de woning.

##### *Codelijst*

| Waarde | Label |
|--------|-------|
| 0      | Nee   |
| 1      | Ja    |

#### **LMIHELEK**

Huishouden met een laag middeninkomen en hoge energiekosten en/of lage energetische (kosten)kwaliteit woning.

##### *Definitie*

Huishoudens met een laag middeninkomen en hoge energiekosten en/of een lage energetische (kosten)kwaliteit van de woning. Een combinatie van LMIHE en LMILEK.

##### *Codelijst*

| Waarde | Label |
|--------|-------|
| 0      | Nee   |
| 1      | Ja    |

#### **LMIHEZLEK**

Huishouden met een laag middeninkomen en hoge energiekosten en/of zeer lage energetische (kosten)kwaliteit woning

##### *Definitie*

Huishoudens met een laag middeninkomen en hoge energiekosten en/of een zeer lage energetische (kosten)kwaliteit van de woning. Een combinatie van LMIHE en LMIZLEK.

##### *Codelijst*

| Waarde | Label |
|--------|-------|
| 0      | Nee   |
| 1      | Ja    |

### **Energiebedrag**

Energiekosten in verslagjaar (euro), verminderd met eventuele aanvullende compensatiemaatregelen.

#### *Definitie*

De energiekosten zijn berekend op basis van het jaarverbruik voor gas, de netto-elektriciteitslevering en een schatting voor warmteverbruik en de gemiddelde (gewogen) energietarieven voor consumenten in het peiljaar. Hierbij wordt vanaf verslagjaar 2024 ook rekening gehouden met terugleverkosten voor elektriciteit. Maatregelen die de hoogte van de energiekosten beïnvloeden zoals een verhoging of verlaging van de energiebelasting, BTW of de teruggave van de energiebelasting zijn opgenomen in de gemiddelde (gewogen) energietarieven voor consumenten en worden dus meegenomen in de bepaling van de energierekening. Afhankelijk van de energieleverancier en het soort contract kunnen de werkelijke energiekosten hoger of lager uitvallen dan deze berekening. In 2022 en 2023 golden er compenserende (financiële) maatregelen als reactie op de stijgende energieprijzen, zoals de energietoeslag voor huishoudens met een laag inkomen (in 2022 en 2023) en het prijsplafond voor alle huishoudens (2023). Deze compensaties zijn in de betreffende jaren in de energiekosten verwerkt.

Omdat we nog geen zicht hebben op de gemiddelde tarieven die consumenten voor warmtecontracten betalen, rekenen we voor woningen met stadswarmte met de maximale warmtetarieven zoals vastgesteld door ACM (Autoriteit Consument en Markt).

### **Energiebedrag\_temp**

Energiekosten in verslagjaar (euro), weersgecorrigeerd.

#### *Definitie*

De energiekosten worden berekend zoals beschreven onder 'Energiebedrag'. Er is daarnaast een weerscorrectie toegepast voor het aardgasverbruik en geschatte warmteverbruik.

### **Energiebedrag\_schatting**

Geschatte energiekosten in verslagjaar (euro) ten behoeve van de LEK, in tarieven van het basisjaar van het gehanteerde LEK-model.

#### *Definitie*

Zie beschrijving LEK en het [methodedocument](#) voor meer informatie.

### Versiegeschiedenis

| <i>Bestandsnaam</i>                                                                                                                              | <i>Reden</i>                                                                                                                                                                                                       |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Energiearmoede 2019 en 2020                                                                                                                      | Eerste plaatsing                                                                                                                                                                                                   |
| Energiearmoede 2021                                                                                                                              | Eerste plaatsing                                                                                                                                                                                                   |
| Energiearmoede 2019v2<br>Energiearmoede 2020v2                                                                                                   | Tweede plaatsing                                                                                                                                                                                                   |
| Energiearmoede 2021v2                                                                                                                            | Correctie op de LEK-indicator, evenals de<br>gerelateerde indicatoren LILEK, LEKWI en<br>LIHELEK.                                                                                                                  |
| Energiearmoede 2019v3<br>Energiearmoede 2020v3<br>Energiearmoede 2021v3<br>Energiearmoede 2022                                                   | Hernieuwde plaatsing van eerdere<br>Energiearmoede-bestanden en toevoeging<br>van jaarbestand 2022. Achterliggende<br>methodologische wijzigingen zijn<br>doorgevoerd en herziende bronbestanden<br>zijn gebruikt. |
| Energiearmoede 2023                                                                                                                              | Eerste plaatsing                                                                                                                                                                                                   |
| Energiearmoede 2019v4<br>Energiearmoede 2020v4<br>Energiearmoede 2021v4<br>Energiearmoede 2022v2<br>Energiearmoede 2023v2<br>Energiearmoede 2024 | Hernieuwde plaatsing van eerdere<br>Energiearmoede-bestanden en toevoeging<br>van jaarbestand 2024. Achterliggende<br>methodologische wijzigingen zijn<br>doorgevoerd.                                             |